

Prevalença de malaltia celíaca a l'Atenció Primària i factors relacionats amb l'adherència a la dieta sense gluten, el control clínic i la qualitat de vida: un estudi transversal de base poblacional.

Projecte d'investigació de l'Institut d'Investigació en Atenció Primària Jordi Gol (IDIAPJGol) que compta com a investigador principal el Dr. Iván Villar Balboa.

La malaltia celíaca és una patologia freqüent que afecta aproximadament a l'1% de la població general però amb importants variacions de prevalença entre països. En el nostre entorn, Mariné et al. (*Aliment Pharmacol Ther* 2011;33:477-486) van publicar un estudi que va determinar una prevalença de malaltia celíaca del 0,49%.

Malgrat els avenços en el seu coneixement, i el desenvolupament i perfeccionament de les proves serològiques, la celiaquia segueix essent una entitat infradiagnosticada. La majoria dels casos romanen sense ser detectats, i a més, existeix un important retard diagnòstic perquè els pacients celíacs presenten símptomes durant anys abans de ser detectats, amb múltiples visites mèdiques, proves complementàries, etc. És important destacar que el retard en el diagnòstic o l'absència d'aquest, es troba relacionat amb una progressió de la malaltia, i complicacions a llarg termini que poden tenir conseqüències en l'estat de salut i la qualitat de vida d'aquests pacients.

Diversos factors estan relacionats amb l'infradiagnòstic de la malaltia celíaca:

- ✓ L'ampli espectre de manifestacions clíniques de la celiaquia i la seva inespecificitat.
- ✓ La gran freqüència de les formes lleus monosimptomàtiques o oligosimptomàtiques clínicament poc expressives, principalment en l'edat adulta.
- ✓ L'existència de malaltia celíaca asimptomàtica amb lesió histològica compatible, detectada generalment en el context de grups de persones en risc.
- ✓ L'escàs coneixement dels professionals sanitaris sobre la celiaquia, les seves formes de presentació i els criteris diagnòstics.

Actualment, la cerca activa de casos ("active case findings") en pacients amb símptomes, signes i/o grups de risc de celiaquia és la millor estratègia per augmentar la detecció de la malaltia. En aquest sentit, els metges de família i

IDIAP
Jordi Gol

pediatres d'Atenció Primària adquireixen un paper important perquè es tracta del primer nivell d'assistència que es caracteritza per la seva accessibilitat, atenció assistencial mantinguda en el temps, i amb una àmplia experiència en educació, prevenció i promoció de la salut.

En el context explicat, és de gran interès promoure la recerca sobre aquesta patologia des del punt de vista de l'Atenció Primària. El Dr. Iván Villar està realitzant un estudi sobre malaltia celíaca a l'Atenció Primària que forma part de la seva tesi doctoral. En aquest projecte col·laboren com a directors de la tesi, la Dra. Maria Esteve i el Dr. Fernando Fernández-Bañares, especialistes en aparell digestiu de l'Hospital Universitari Mútua de Terrassa, i el Dr. Jesús Almeda tècnic de salut de la Unitat de Suport a la Recerca de l'IDIAPJGol. Aquest estudi té com a finalitat conèixer la prevalença de celiaquia clínicament diagnosticada en els nens i els adults atesos a les consultes d'Atenció Primària, així com descriure les seves característiques clíniques, el procés diagnòstic, l'adherència a la dieta sense gluten, i la qualitat de vida relacionada amb la salut. D'altra banda, també pretén estudiar els factors que poden estar relacionats amb l'adherència a la dieta sense gluten, el control clínic i la qualitat de vida dels pacients celíacs atesos a les nostres consultes.

Aquest projecte ha obtingut una beca en la 2a convocatòria de la Beca Celíacs de Catalunya i també una beca per a la realització del doctorat en la 18a Beca IDIAPJGol-ICS per a la capaciació en recerca i realització del doctorat a l'Atenció Primària.